

Koncentrerade utredningar och beslutsunderlag

Vid BBIC-nätverket Västerorts (Spånga-Tensta, Bromma, Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby och Gotland) nätverksträff 2012-09-24 och diskuterades bl a temat Koncentrerade/avgränsade/fokuserade utredningar. Det följande är en sammanställning av nätverkets idéer om vad som är viktigt att tänka på för att utredningar/beslutsunderlag ska bli just koncentrerade och handla om rätt saker:

- Utgå från oron i anmälan när frågeställningarna formuleras.
- Utarbeta standardiserade frågeställningar? (T ex vid olika typer av ärenden, t ex våld, skolsvårigheter etc. Vinst: tid att lägga krutet på resonemang om utredningsplanering och utredningsmetod – hur ska vi få svar på frågeställningarna? Risk: att frågeställningarna ej blir anpassade efter det unika ärendet.
- Utredningsplanering med omsorg! Lägga mer tid och möda på detta moment, ta hjälp av kollegor och arbetsledare.
- Stämna av mot utredningsplanen med arbetsledare, t ex i ärendehandledning. Utgå från denna.
- Planera möten och andra utredningsaktiviteter utifrån frågeställningarna, så att dessa styr vad vi pratar om/vilken info vi hämtar in.
- Tidsangivelser i utredningsplanen (mer specifika än "inom 4 månader") Som en arbetsplan, beting, till samtliga.
- Regelbunden avstämning mot utredningsplanen. (Är vi på rätt väg? Vad saknas? Vad behöver läggas till?)
- Skriva eller inte skriva löpande i utredningsdokumentet/beslutsunderlaget under utredningstiden? OM man gör det: begränsa sig och vara medveten om risken att här kan bli för mycket irrelevant information.
- Rubriker i journal så att man lätt hittar när beslutsunderlaget ska sammanställas.
- Begränsa journalförandet (både vilka uppgifter man journalför, mängd, innehåll och den tid man lägger på detta arbetsmoment).
- Begränsa Sammanfattningen i beslutsunderlaget. Utgå från hjälptexten, punktlistan. En mening per punkt är ett riktmärke. Sammanfattningen ska snabbt ge läsaren överblick över ärendet.
- Mappning enligt Signs of safety ger bra hjälp i att hitta fokus för frågeställningarna och utredningsprocessen.
- Utveckla metoder för hur utreda och hur dokumentera föräldraförmågan (s k HURET). HUR agerar föräldern i förhållande till det som beskrivs om barnet? Eftersträva balans här! Hur kan vi jobba med detta? I handledning inför möten, vid utredningsplanering fundera kring bästa metod för att svara på frågeställningarna (kanske inte bara samtal utan olika sorters observationer eller annat), dela upp rollerna så att en handläggare har särskilt fokus på att nyfikna utforskande frågor kring just hur föräldern agerar. Fråga både barn, föräldrar och andra om detta.
- Ta stöd i BBIC:s Förddjupningsteman – vad är relevanta behovsområden och föräldraförmådgeaspekter för att få svar på frågeställningarna?
- I "den empiriska delen" av utredningen (delen med där Familj och miljö, Barnets behov och föräldrarnas förmåga i förhållande till behovsområdena beskrivs) ska resultat redovisas, dvs. den information man har fått fram, vad olika personer har sagt. Här

behöver man inte skriva "fin text"/saga/roman/berättelse utan just redovisa resultat. Det kan vara upphackat. (Bättre lägga krut på en begriplig sammanhängande text i analysdelen).

- Vid all dokumentation: respektera den enskildes integritet. Återhållsamhet om den enskildes privatliv.
- Utredning = underlag för beslut. Beslutsunderlag, helt enkelt! Här ska redovisas tillräcklig information för att man ska kunna fatta beslut - inte all information som har framkommit under utredningstiden! Andra dokument, t ex Placeringsinformation, kan fylla på med viktig information.
- *Tid* behövs för att sortera och sammanfatta när man dokumenterar.
- Att ta reda på och prata om rätt saker ger fokus. Detta kräver omsorgsfull planering, förberedelse och genomförande av möten. Det signalerar också respekt för allas vår dyrbara tid.
- I analysen: svara på frågeställningarna. Dra tydliga slutsatser. Dra ut essensen av det som framkommit. Risk vid för mycket text att man inte ser skogen för alla träd. Våga dra slutsatser och vara tydlig! (Åsas exempel med mamman, som efter att ha läst en väl underbyggd analys, med många exempel på vad som hänt och inte hänt, sammanfattade det hela med: "Menar du att det i vår familj är mycket snack och liten verkstad?")
- Formulera sig begripligt – vem skriver vi för? Hur mycket orkar man (vare sig det handlar om brukarna, arbetsledare, kollegor, nämndledamöter, förvaltningsrätt) läsa?
- Fundera i arbetsgruppen: hur kommer vi fram till det vi kommer fram till? Hur gör vi egentligen analys?
- Analys: sätta ord på det resonemang vi för med t ex arbetsledare när vi redogör för hur vi har tänkt om ärendet, samband, lämpliga insatser och motivation av dessa. (Anettes exempel: "Berätta för mig på två minuter om det här ärendet, vad du har kommit fram till och varför. Där har du analysen! Skriv ner den, så som du sa".) Inte krångla till det.
- Från tanke/förståelse till dokumentation, på vägen från hjärnan till dataskärmen kan det hända en del. Träna på att göra den vägen så kort som möjligt. Våra resonemang är inte självklara, inget kan vara underförstått. Vi behöver sätta ord på hur vi tänker.

Grundregler

- "Handlingar som upprättas inom socialtjänsten och som rör enskilda ska innehålla tillräckliga, väsentliga och ändamålsenliga uppgifter och vara väl strukturerade och tydligt utformade."
- "Handläggning av ett ärende ska journalföras löpande."
- "Dokumentationen ska göras löpande för att det ska vara möjligt att följa ärendet och vid varje tidpunkt kunna se vad som har framkommit i utredningen, vilka åtgärder som har vidtagits och vad som planerats."
- "Dokumentationen ska utformas med respekt för den enskildes integritet. Handlingar som upprättas inom socialtjänsten och som rör enskilda får inte innehålla ovidkommande värdeomdömen av nedsättande eller kränkande karaktär. Handläggaren bör vara återhållsam med uppgifter om den enskildes privatliv om uppgifterna inte är nödvändiga för bedömningen av ärendet".

Ur: *Barn och unga i Socialtjänsten. Utreda, planera och följa upp insatser*. Sid 120-122
Socialstyrelsen 2006

I anslutning till ovanstående diskussion beslutades att nätverket vid nästa träff ska lista lämpliga aktiviteter/övningar att göra för bättre efterlevande av dessa idéer i praktiken!
/Agnes Lundström